

Od Redakcji

Rok 2013 otwiera siódme dziesięciolecie istnienia „Kwartalnika HKM”. Jest również rokiem jubileuszu sześćdziesięciolecia Instytutu Archeologii i Etnologii PAN, od roku 1953 wydawcy naszego pisma (wówczas jako Instytut Historii Kultury Materialnej). Zeszyt, który oddajemy do rąk Czytelników, ma charakter wyjątkowy. Część zamieszczonych w nim tekstów powstała na kanwie opracowań prezentowanych w ciągu kilku ostatnich lat, podczas seminariów organizowanych przez Ośrodek Historii Kultury Materialnej IAE PAN. Podobnie jak pozostałe, dopełniające treść publikacji, skłaniają do refleksji nad zakresem pola badań historii kultury materialnej, w tym szczególnie nad jej relacjami z pokrewnymi dyscyplinami nauki i kierunkami badawczymi — archeologią, etnologią, historią sztuki... Obok tematów przynależnych do kanonu historii kultury materialnej, takich jak historia jedzenia, obok prezentacji podstawowych typów źródeł (pisane, archeologiczne), znalazły się tu rozważania mieszczące się pozornie na marginesie zainteresowań historii kultury materialnej. Ich obecność nie jest jednak przypadkowa. Jak zawsze, dowodzi integralności kultury jako zjawiska historycznego i przedmiotu badań. Proponowanie Czytelnikom interdyscyplinarnego, a zarazem całościowego oglądu przeszłości uważamy nadal za główne zadanie nasze pisma.

Treść zeszytu uzupełnia Bibliografia zawartości „Kwartalnika” za lata 2003–2012. Będzie pomocą w korzystaniu z wydawnictwa. Może też posłużyć jako podstawa do refleksji nad ewolucją historii kultury materialnej jako kierunku badawczego.

Note éditoriale

L'année 2013 s'ouvre sur la septième décennie de la parution du « Kwartalnik HKM ». C'est aussi la soixantième année de l'existence de l'Institut d'Archéologie et d'Ethnologie de l'Académie Polonaise des Sciences, éditeur de notre trimestriel depuis l'année 1953, à l'époque Institut d'Histoire de la Culture Matérielle.

Le présent numéro est, exceptionnel : une partie des textes qu'il apporte renoue avec les études effectuées au cours de ces dernières années lors des séminaires menés par le Centre d'Histoire de la Culture Matérielle de l'Institut d'Archéologie et d'Ethnologie de l'Académie Polonaise des Sciences. Tout comme les autres, qui complètent ce cahier, ces textes invitent à réfléchir sur l'étendue du champ d'études de l'histoire de la culture matérielle, en particulier sur les relations de cette culture avec les disciplines voisines de la science et des orientations d'études : archéologie, ethnologie, histoire d'art, etc. A côté des sujets appartenant au canon de l'histoire de la culture matérielle, tels que l'histoire de la nourriture, à côté de la présentation des types fondamentaux des sources (écrites, archéologiques), on y trouve des considérations qui se situent – apparemment – à la marge de l'intérêt signalé par l'histoire de la culture matérielle. Leur présence n'est cependant nullement occasionnelle : comme d'habitude, elle confirme l'intégrité de la culture en tant que phénomène historique et objet d'études. Proposer à notre lecteur un aperçu interdisciplinaire et, en même temps, global du passé, nous paraît, invariablement, l'objectif essentiel de notre revue.

Le contenu du présent numéro se trouve complété par la bibliographie du « Kwartalnik » des années 2003–2012 : elle se pose comme but de servir d'aide à ceux qui profitent de notre revue dans leurs études. Cette bibliographie peut également éveiller des réflexions sur l'évolution de l'histoire de la culture matérielle en tant que l'orientation des études.

From the Editors

The year 2013 opens the seventh decade of Kwartalnik Historii Kultury Materialnej. It also marks the sixtieth anniversary of establishing the Institute of Archaeology and Ethnology of the Polish Academy of Sciences, which has been the publisher of our journal since 1953 (initially under the name of the Institute of the History of Material Culture). The present issue of the journal has a special character. Some of the articles are based on research presented over the last few years during the seminars organised by the Institute's Centre for the History of Material Culture. Together with other texts included in this volume, they present reflections on the scope of research carried out within the field of the history of material culture, as well as on the discipline's connections with related disciplines, such as archaeology, ethnology, the history of art etc. Along with the canonical themes of the history of material culture, e.g. the history of eating, and a survey of the fundamental types of sources (written and archaeological), the volume also brings texts that might be considered as representing the fringes of the discipline. Their inclusion, however, is not a coincidence, since they prove the integrality of culture as a historical phenomenon and as a research topic. Presenting our readers with an interdisciplinary and holistic picture of the past is the primary objective of our journal.

The volume is supplemented with the bibliography of the journal's contents in the years 2003–2012, which will be undoubtedly helpful for the readers. It can also serve as basis for reflection on the evolution of the history of material culture as a research discipline.